

Madenlerde yangınla mücadele

Son zamanlara kadar maden ocaklarında yangınla yapılan mücalede atideki usuller kullanılmıştır: 1) Kum veya toprak tozu; 2) Yangın söndürücü el aletleri; 3) El tulumları ve tanklar; 4) Tazyikli su delikleri. Bu mevcut müdafilere her amele verilen kum veya toprak tozu torbası da ilâve edilmiştir. Bu torbalar 30 in. boyunda ve 15 in. eninde olup 40 lbs. kadar toz ihtiva etmekte ve el ile kolayca taşınabilmektedir.

Yer altı maden ocaklarında kullanmak için en münasip söndürücü 2 galonluk olmalıdır. Bu hacımdaki âletler yangın üzerinde 50 saniye müessir olup 30 - 35 lbs. ağırlığındadırlar. Son zamanlarda mevcut yangın söndürme metodları gözden geçirilmiş ve atideki değişikliklerin yapılması kararlaştırılmıştır: 1) Kullanılması kolay olması; 2) Dar yollarda deşarj tehlikesi olmadan ufkî olarak kullanılabilmesi; 3) Çabuk bozulmamasını ve kolayca doldurulabilmesini temin. Senede bir defa maden ocaklarından söndürücü makineler çıkarılmalı ve deşarj yapılarak temizlendikten sonra yeniden doldurulmalıdır. Mezkûr el aletlerinden maada bir de su tazyikli delikler vardır ki, bunlar itfaiye merkezine merbut olup yangın vukuunda otomatik şekilde faaliyete başlar.

Su tankları ve kabili nakil tulumalara gelince, yangın istasyonları namını taşıyan bu tanklar ocak yollarında birbirine her 440 yarda mesafe ile vazolunmuştur. Bu yangın istasyonları yolların kenarında olup bir el tuluması ve yirmi adet 3 galonluk su tenekesi ile mücehhezdir. Yirmi tenekede mevcut su, tulumayı-yirmi dakika fasılasız olarak çalıştırabilmektedir. İkinci

ci istasyon yalnız 440 yarda mesafede bulduğundan hali faaliyette bulunan istasyonun suyu biter bitmez diğer ilk istasyondan su tedariki kolaylıkla mümkün olmaktadır.

Kömür kırma ve nakil makine vasıtasile yapılan ocaklarda yangın ihtimali daima daha ziyadedir. Bu sebeple böyle ocakların kömür alımında daha ihtimamlı yangın istasyonları yapılmak ve bunlar 100 - 150 yarda ara ile yerleştirilmektedir. Bu istasyonlar aşağıdaki ekip-lerle teçhiz edilmişlerdir: 1) Bir adet sabit su tankı, bu tank 8 kadem uzunluğunda, 5 kadem genişliğinde ve 5 kadem derinliğinde olup tuğla sütunlar üzerinde durmakta ve 4 kademe kadar doldurulduğu zaman, 1,000 galon su almaktadır. 2) 100 galon su alabilecek müselles şekilde kabili nakil su depoları. 3) içinde yangın hortumları ve bir el tuluması bulunan tahta sandık. 4) Yalnız harik vukuunda kullanımsız icap eden aletler.

Yapılan tecrübeler neticesinde mevcut harik istasyonlarının faidesi kadar mazarratları da mevcut olduğu anlaşılmıştır. Meselâ: a) Ekip-lerin muhafazası için büyük mikyasta bir depo ilâvesi; b) Yangın esnasında portatif tankların, sabit tanklardan doldurulabilmesindeki güçlük; c) Kömür alanının değişmesi su deposunun yani büyük tankın da nakledilebilmesindeki güçlük Bu mahzurlar nazarı itibare alınarak İngilterede mütehasıslar tarafından yeni usul bir yangın istasyonu yapılması teklif edilmiştir: Bu istasyon tuğladan örtülü 8 kadem genişliğinde, 10 kadem derinliğinde ve 6 kadem tulünde olup yüz galonluk altı portatif su tankı, 50 kadem uzunluğunda yangın hortumu olan bir el tulum-

bası, ve yangın söndürmeğe yarıyan aletleri muhtevîdir. Bu tarzda yapılan yangın istasyonunun müteaddit avantajları vardır: 1) Ucuza malolması; 2) Arzu edildiği zaman tankların başka yere naklindeki suhulet.

Kurulan başlıca yangın söndürme istasyonlarından maada kömürün makine ile kırılıp nakledildiği yerlerde de ayrıca ufak, 2 - 3 galonluk el tulumaları da çok işe yarıyacaklarından şüphelenilmemektedir.

Son günlerde İngilterede "Maden ocaklarında harikle mücadele" hususunda bir miting yapılmış ve bu mitingde yangın mücadelesi için birçok nizamlar konulması istenilmişse de pratik usullerin daha faydeli olduğu anlaşılmıştır. Buna rağmen maden ocaklarında az masrafla en faidebahş usulün ne olabileceği hakkında henüz kat'î bir karara varılmamışsa da bazı mütehasıslar su tankları sisteminin, bazıları su tazyikli deliklerin kâfi geleceğini, diğer bir kısmı ise çok tehlikeli olan maden ocağı yangınlarının önüne geçmek için ancak her iki sistemin bir arada toplanması lâzım geldiğini söylemişlerdir. Bütün bu nazariyelere rağmen en kullanışlı olanının su depoları olduğu anlaşılmıştır. Zira az

bir mesafe ile konulan su tankları tertibatı, yangın nekadard büyük olursa olsun söndürmeğe kâfi gelmektedir. Bazı mütehasıslar ise tamamen aykırı mütalea serdetmişlerdir. Onların fikirlerine göre evvelâ yangının sebeplerini araştırmak ve cihazı da ona göre tertip etmek lâzımdır. Maden ocaklarında yangının iki nev'i vardır: 1) Ufak ve alelade yangınlar, 2) infilâk neticesi husule gelen büyük yangınlar. Ufak yangınlar için yangın söndürme el aletleri ve su tankları kifayet etse bile bunlar infilâk neticesi hâsıl olan yangınlar için kâfi gelmemektedir. Binaenaleyh, biraz evvel söylediğimiz tedbirlere bir de su tazyikli ve harik vukuunda otomatik olarak işliyebilecek su deliklerinin ilâve edilmesi şarttır. Bu su deliklerinin en ehemmiyetli olan ciheti süratle ve otomatik olarak işliyebilmesidir.

"Langshire" da "Yangınla mücadele" hakkında en son yapılan mitingde, yukarda mevzu bahis ettiğimiz el aletleri, sabit su tankları, müteharrik su tankları, toprak tozu usulü ve otomatik şekilde su fişkırtan delikler, korunma ve müdafaa usulleri olarak kabul edilmiştir. Yalnız amelinin kolaylıkla kullanabimesi için tek mil aletlerin standartlaştırmasına ittifakla karar verilmiştir.